

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/123/2019
Identifikačné číslo spisu: 1214202977
Dátum vydania rozhodnutia: 26.05.2020
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1214202977.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. N. I., trvale bytom v G., zastúpeného JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., advokátom v Bratislave, Nezábudková 22, proti žalovaným 1/ Ing. Q. G. trvale bytom v F., 2/ Ing. S. K., trvale bytom v G. a 3/ Ing. Z. I., trvale bytom v X., všetkým zastúpeným JUDr. Jozefom Mericom, advokátom v Bratislave, Priemyselná 6, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 12C/19/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. decembra 2018 sp.zn. 7Co/406/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. mája 2016 č.k. 12C/19/2014-248 I. zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovaným (jednotlivo) ospravedlnenia a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 1,500 € od žalovaného 1/, 1,000 € od žalovaného 2/ a 1,000 € od žalovaného 3/ titulom neoprávneného zásahu do ochrany jeho dobrej povesti neoprávnenými a nezákonnými atakmi spočívajúcimi vo vedení disciplinárneho konania a riadnej a mimoriadnej kvality výkonu auditu a II. žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť všetkým žalovaným trovy (správne „náhradu trov“) konania vo výške 852.07 € pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia, na bližšie neoznačený účet právneho zástupcu žalovaných do troch dní. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil § 20 ods. 2, § 21 ods. 5, § 44 a § 47 ods. 2 písm. f/ zákona č. 540/2007 Z.z. o audítoroch, audite a dohláde nad výkonom auditu a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o audítoroch“) a § 13 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O.z.“) a vecne tým, že žalovaní nie sú v danej veci pasívne vecne legitimovaní. Uviedol, že skutočnosť, že ide o činnosť žalovaných 1/ až 3/ ako funkcionárov Slovenskej komory audítorov, vyplýva z celého textu žaloby, ktorá rieši vzťah medzi žalobcom ako audítorom a orgánmi komory audítorov, teda disciplinárnou komisiou, dozornou radou a

prezidiom a tiež vedením komory audítorov, aparátom komory a prezidentom komory audítorov. Teda rozoberá sa v nej procesný vzťah člena komory audítorov (žalobcu) a komory audítorov a jej orgánov pri ich vzťahoch súvisiacich s audítorskou činnosťou a výkonom auditu najmä v režime zákona o audítoroch. Žalobca žaloval žalovaných ako fyzické osoby a nie ako členov Slovenskej komory audítorov, preto u nich absentuje pasívna legitímácia. Dodal, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že aj keby bol "hypoteticky" spôsobený zásah do osobnostných práv žalobcu niekým, kto konal za právnickú osobu, vylučuje sa osobná zodpovednosť fyzickej osoby. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O.s.p.“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 19. decembra 2018 sp.zn. 7Co/406/2016 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a rozhodol aj o trovách konania tak, že žalovaní 1/ až 3/ majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Odvolací súd sa v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu postupoval správne, keď z vykonaného dokazovania vyvodil nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaných. Z obsahu žaloby, ako aj z vykonaných dôkazov vyplynulo, že tvrdený zásah do osobnostných práv žalobcu spočíval v postupe žalovaných ako predstaviteľov vedenia komory audítorov, ktorí písomnosťami v mene Slovenskej komory audítorov komunikovali so žalobcom. V danom prípade išlo o písomnosti, týkajúce sa činnosti komory (podpísané žalovanými ako predstaviteľmi vedenia komory) vo vzťahu k žalobcovi ako členovi komory, čo nebolo v konaní sporné. Odvolací súd konštatoval, že je potrebné vychádzať zo zásady, že ak bol neoprávnený zásah do osobnosti spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou (alebo inou fyzickou osobou) na výkon činnosti tejto právnickej osoby (alebo inej fyzickej osoby), keď je určujúcim existenciou miestneho, časového a vecného vzťahu k plneniu úloh takejto osoby, potom občianskoprávne sankcie podľa § 13 O.z. postihujú v týchto prípadoch právnickú (alebo inú fyzickú) osobu v zmysle analógie § 420 ods. 2 O.z. v spojení s § 853 rovnakého zákona a v danom prípade je zo samotného obsahu žaloby, ako i z pripojených dôkazov zrejmé, že žalovaní v čase tvrdeného zásahu konali v mene Slovenskej komory audítorov, t.j. boli použítí právnickou osobou na výkon jej činnosti, a to v medziach zákona o audítoroch, ktorý upravuje postavenie komory, ako aj členov komory. Možno teda konštatovať existenciu časového, miestneho a vecného vzťahu namietaného konania žalovaných k plneniu nimi úloh Slovenskej komory audítorov ako právnickej osoby, keď z obsahu všetkých predložených písomností vyplýva, že išlo o úkony súvisiace s činnosťou komory a vyplývajúce výhradne z tejto činnosti, t.j. neobsahovali žiadne skutočnosti, ktoré by nesúviseli s činnosťou a úlohami komory. Uviedol, že medzi žalobcom a žalovanými neexistuje žiadny hmotnoprávny vzťah, na základe ktorého by vyplývalo žalobcovi hmotnoprávne oprávnenie a žalovaným hmotnoprávna povinnosť, súvisiaca s ochranou osobnostných práv. K odvolacím námietkam žalobcu uviedol, že pokiaľ ide o námietky týkajúce sa vedenia pojednávania a s tým súvisiace namietané procesné porušenia práv žalobcu, takéto porušenia v konaní pred súdom prvej inštancie neboli odvolacím súdom zistené. Rovnako nezistil žiadne skutočnosti preukazujúce porušenie rovnosti strán v spore. O trovách rozhodol podľa § 262 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z.z. v znení zákona č. 87/2017 Z.z. a dnes už i zákona č. 350/2018 Z.z., ďalej len „C.s.p.“).

3. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil ustanovením § 420 písm. f/ C.s.p. Rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za nesprávne, nezákonné, nepreskúmateľné a v rozpore s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd alebo „dovolací súd“). Vytýka odvolaciemu súdu, že nenariadil v odvolacom konaní pojednávanie a rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. Tvrdí, že sa námietkami žalobcu dostatočne nezaoberal a nevysporiadal sa s relevantnými právnymi predpismi a judikatúrou. Podľa dovolateľa súd účelovo vykladal dôkazy výlučne v neprospech žalobcu. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie, alternatívne zmeniť tak, že sa žalobnému návrhu žalobcu vyhovuje v celom rozsahu a priznávajú sa mu trov konania v celom rozsahu.

4. Žalovaní navrhli dovolanie ako neprípustné odmietnuť, alternatívne ho zamietnuť.

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C.s.p.), na to oprávnenou osobou (§ 424 C.s.p.), zastúpenou v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie, prečo bol namieste takýto postup (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) uvádza nasledovné:

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava prípustnosti dovolania. Podľa § 419 C.s.p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne ne-uvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov a jedného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky) je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t.j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

8. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) dovolanie je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytykána v dovolaní (§ 428 C.s.p.). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 C.s.p. je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.); v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.)

9. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. V danom prípade žalobca vyvodil prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p., z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

11. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Pojmovým znakom vady zmätočnosti

uvedenej v § 420 písm. f/ C.s.p. je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno principiálne vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

13. Dovolateľ vytykal konajúcim súdom nevysporiadanie sa so všetkými námietkami a to, že súd účelovo vykladal dôkazy v neprospech žalobcu. Dovolací súd pripomína, že už podľa predchádzajúcej procesnoprávnej úpravy (O.s.p.) nebolo postupom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (napr. R 42/1993, 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 104/2010, 7 Cdo 248/2012). Nová práv-na úprava na podstate práve uvedeného nič nezmenila.

14. Odvolací súd v tejto súvislosti považoval zistený skutkový stav pre potreby rozhodnutia tohto sporu za dostatočný, preto žiadne ďalšie dokazovanie vo veci už nevykonal. Takýto postup súdu je plne v súlade s jeho postavením v civilnom procese. Určujúcim kritériom je v takomto prípade ustálenie skutkového stavu pre rozhodnutie. K odvolacím námietkam sa odvolací súd vyjadril v primeranom rozsahu.

15. Pokiaľ dovolateľ tvrdí, že jeho procesné práva boli porušené aj tým, že na prejednanie odvolania odvolací súd nenariadil pojednávanie, dovolací súd poukazuje na to, že podľa § 385 ods. 1 C.s.p. odvolací súd nariadi pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem. O tom, či je potrebné vo veci zopakovať alebo doplniť dokazovanie, rozhoduje odvolací súd. V danom prípade sa odvolací súd stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie (bod 6. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu), preto je namieste záver, že nemal dôvod dokazovanie zopakovať (§ 384 ods. 1 C.s.p.). Existenciu podmienok pre doplnenie dokazovania odvolací súd nezistil (§ 384 ods. 2 a 3 C.s.p.). Keďže na nariadenie pojednávania nebol daný ani verejný záujem, rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania je postupom, ktorý plne zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 C.s.p.). Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriečil zákonu, nemohlo dôjsť k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces. Neopodstatnená je preto námietka, že týmto postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p.

16. K námietke dovolateľa nepreskúmateľnosťou rozhodnutia dovolací súd uvádza, že pôvodne nejednotná rozhodovacia prax najvyššieho súdu, viažuca sa k dileme, či nedostatky v odôvodnení súdneho rozhodnutia považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v podobe odňatia účastníkovi konania postupom súdu možnosti konať pred súdom (podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), alebo „len“ za tzv. inú vadu majúcu za následok nesprávne rozhodnutie veci (v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) bola zjednotená v decembri 2015 prijatím stanoviska R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

17. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R

2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení dovolaní napádaného rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom priečiacim sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. pritom nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivo (o aký prípad tu ale nejde).

18. Pokiaľ žalobca uvádza rozpor rozhodnutí s judikatúrou najvyššieho súdu (bez uvedenia konkrétnych rozhodnutí), vytýka súdom nesprávne právne posúdenie. V tejto súvislosti potom treba uviesť, že najvyšší súd už za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy konštatoval, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012). Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., resp. prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, zotrváva rozhodovacia prax dovolacieho súdu aj v súčasnosti (R 24/2017, 1 Cdo 71/2018, 2 Cdo 49/2018, 3 Cdo 37/2018, 4 Cdo 1/2018, 5 Cdo 191/2018, 7 Cdo 79/2018, 8 Cdo 76/2018). So zreteľom na to dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalobcu ani v tejto časti nie je podľa § 420 písm. f/ C.s.p. prípustné.

19. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov preto najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania pomerom 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.